

Distriktssenteret
Skolegata 22
7713 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

Dato

24/49-13

19. desember 2024

Tildelingsbrev 2025 - Distriktssenteret

1. Innledning

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2024–2025) for Kommunal- og distriktsdepartementet, jf. Innst. 16 S (2024–2025) vedtatt 17. desember 2024.

Departementet gir i tildelingsbrevet Distriktssenteret fullmakt til å disponere utgifts- og inntektsbevilgningene for 2025, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7. I brevet fastsetter også departementet krav til Distriktssenteret og delegerer fullmakter.

Sammen med tildelingsbrevet legger hovedinstruksen rammene for Distriktssenteret sin virksomhet i 2025.

Vi ber Distriktssenteret ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. Overordnede prioriteringer og utfordringer

Distrikts- og regionalpolitikken skal danne grunnlag for at folk skal kunne leve et godt liv i hele Norge, at alle lokalsamfunn skal ha rom for utvikling og verdiskaping, og at folketallet skal øke i distriktskommuner. Regjeringen arbeider for at folk skal ha tilgang på arbeid, bolig og gode tjenester nær der de bor. Regjeringen vil legge til rette for trygge, bærekraftige og levende lokalsamfunn i hele landet gjennom desentraliserte løsninger, jf. Meld. St. 27 2022-2023 *Eit godt liv i heile Noreg – distriktspolitik for framtida*. Mange distriktskommuner mangler erfaring med og kapasitet til å initiere og gjennomføre utviklings- og innovasjonsarbeid i steds-, nærings- og tjenesteutvikling.

Distriktssenteret er et nasjonalt kompetansesenter for lokal samfunnsutvikling i distriktskommuner. Distriktssenteret sitt samfunnsoppdrag handler om å samle, utvikle og dele kunnskap om hvordan distriktskommuner og distriktsbutikker kan utvikle seg og sine lokalsamfunn. Distriktssenteret skal arbeide for at distriktskommuner blir gode samfunnsutviklere. Distriktssenteret skal bidra til å styrke utviklingskapasiteten og utviklingsinnsatsen deres, i samarbeid med nasjonale og regionale aktører. Distriktssenteret skal også gi faglige innspill til nasjonal politikktutvikling.

Målene for programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk er:

1. Næringsutvikling, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikt
2. Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene
3. Styrket utviklingskapasitet og velfungerende tjenestetilbud i distriktene.

Distriktssenteret skal i hovedsak bidra til å realisere programkategoriens mål 3.

Distriktssenteret skal også i 2025 jobbe med hele bredden i oppgaveporteføljen som framgår av hovedinstruksen, samt dette tildelingsbrevet. Innenfor oppgaveporteføljen bør følgende temaer prioriteres i 2025:

- Prioritere arbeidsmåter og innsats som gjør at mange kommuner i områder med særlige distriktsutfordringer drar nytte av arbeidet.
- Utvikle kunnskap og arbeidsformer som bidrar til at distriktskommuner tar i bruk gode løsninger for lokal samfunns- og tjenesteutvikling.
- Bidra til å styrke kapasitet og kompetanse i distriktskommuner på innovasjon, fornying og omstilling.
- Gi faglige innspill til nasjonal politikktutvikling.
- Bidra til boligutvikling i distriktskommuner, i samarbeid med Husbanken.
- Forvalte og utvikle Merkur-programmet, for å sikre et best mulig tjenestetilbud i bygdene hvor butikkene ligger.

Disse overordnede prioriteringene er konkretisert under punkt 3. Mål for 2025.

3. Mål for 2025

3.1 Styrket kapasitet for samfunnsutvikling i distriktskommuner

Utfordringer som følge av spredd bosetting, økning i antallet eldre og reduksjon i folketallet stiller store krav til arbeid med utvikling av lokalsamfunnet og tjenester. Dette krever at kommunene har tilstrekkelig utviklingskompetanse- og kapasitet for å legge til rette for en positiv samfunnsutvikling, og for innovasjon og fornyelse i kommunens tjenester.

Distriktssenteret skal gjennom kunnskap og veiledning bidra til å øke distriktskommunenes ferdigheter og kompetanse til å drive lokal samfunnsutvikling. Dette kan bl.a. skje gjennom at målgruppene tar i bruk Distriktssenterets guider, arbeidsmetoder og verktøy. Distriktssenteret skal bidra til å styrke distriktskommunenes forutsetninger for og kapasitet til å delta i og drive nyskaping og innovasjon i steds-, nærings- og tjenesteutvikling. Distriktssenteret skal blant

annet bidra til å samle og spre erfaringer, eksempler og modeller på innovasjon som er tilpasset distriktenes utfordringer og behov.

Distriktssenteret skal prioritere å utvikle samarbeid med regionale aktører. Fylkeskommunene, statsforvalterembetene og Distriktssenteret er alle sentrale aktører som har ulike roller og oppgaver overfor kommunene. Det er viktig at Distriktssenteret spiller på lag med fylkeskommunene og statsforvalter for å støtte opp under distriktskommunenes samfunnsutviklerrolle.

Departementet oppfordrer Distriktssenteret til å lage og/eller videreutvikle avtaler med fylkeskommunene som rammer for dialog og samarbeid for å fremme lokal samfunnsutvikling i distriktskommuner. Distriktssenteret skal blant annet utvikle veiledningsmateriell som fylkeskommunene kan bruke for å støtte opp om samfunnsutviklingsarbeidet i distriktskommuner.

Distriktssenteret bør også samarbeide med nasjonale virkemiddelaktører som bidrar til å nå målet for arbeidet til Distriktssenteret, blant annet DOGA og Husbanken.

I 2024 ble kap. 553, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer justert. Den omfatter nå blant annet bistand og veiledning til distriktskommuner med særlige utfordringer med strategisk utviklingsarbeid. Fylkeskommunen, som har hovedansvaret for forvaltningen av midlene, skal invitere bl.a. Distriktssenteret i vurdering av innsats i dette arbeidet der det er formålstjenlig. Veiledning og bistand kan blant annet bli knyttet til plan- og strategiprosesser i kommunene.

Styringsparametre

1. Andel og type brukere som har benyttet seg av tilbudet fra Distriktssenteret – Analyse og vurdering
2. Andel som opplever at de får styrket innovasjons- og utviklingskultur etter Distriktssenterets tilbud – Analyse og vurdering
3. Omfang og type av samarbeid og samhandling med regionale aktører – Analyse og vurdering

Målemetode: Brukerundersøkelser og analyser

Listen nedenfor viser konkrete oppdrag til Distriktssenteret for 2025. Gjennom styringsdialogen vil KDD kunne konkretisere ytterligere oppdrag om faglige innspill til nasjonal politikktutvikling innenfor Distriktssenterets ansvarsområde. I tillegg til oppdragene under ber departementet Distriktssenteret om å vurdere deltakelse i Forum for stedsutvikling ut fra faglig relevans. Vi viser også til supplerende tildelingsbrev nr. 2 for 2024 om forprosjekt besøksforvaltning (reisemålsutvikling) i kommunenes samfunns- og arealplanlegging.

Oppdrag i 2025:

Styrke arbeidet med nyskaping og innovasjon i distriktskommuner

Distriktssenteret skal videreføre og videreutvikle læringsnettverket om innovasjon i distriktskommuner som er etablert i 2024.

Bygdeveksttaler

Distriktssenteret skal bistå departementet, statsforvalterne, fylkeskommunene og pilotene i arbeidet. Distriktssenteret har en særlig viktig oppgave i å legge til rette for et felles prosjektledernetverk mellom pilotkommunene, og skal også legge til rette for erfaringsdeling mellom pulje1 og pulje 2. I tillegg skal Distriktssenteret på eget initiativ dele kunnskap med pilotene, innenfor sine fagområder, der de vurderer det er behov. Distriktssenteret skal delta i en ressursgruppe for begge puljene der fylkeskommuner og statsforvaltere deltar. I Prop. 1 S (2024-2025) har Distriktssenteret fått økt bevilgning for å dekke kostnader knyttet til arbeidet med bygdeveksttaler.

Boliger og bomiljø

Distriktssenteret skal bidra til å spre kunnskap om sammenhenger mellom samfunnsutvikling, boligplanlegging og boligutvikling i distriktskommuner, både ved samarbeid med Husbanken om tilskudd til boligtiltak i distriktene og ved veiledningsarbeid overfor distriktskommuner. Dette arbeidet bør også være utgangspunkt for Distriktssenterets vurdering av bidrag til oppfølging av «Bo trygt hjemme-reformen».

Pilotprosjekt i forsvarskommuner

Distriktssenteret gjennomfører et tre-årig pilotprosjekt i forsvarskommunene Sør-Varanger, Målselv og Bardu. Prosjektet skal bidra med kunnskap om hvordan forsvarskommuner kan styrke dialogen og samarbeidet med Forsvaret i gjennomføring og oppfølging av planarbeid, med vekt på bomiljø- og stedsutvikling.

3.2 Tilgang til grunnleggende private tjenester i distriktene

Formålet med Merkur-programmet er å sikre innbyggerne i distriktene tilgang til en nærliggende dagligvarebutikk av god kvalitet, og med tilleggstjenester som øker omsetningen, sikrer videre drift og gir innbyggerne i lokalsamfunnet bedre tjenester. Distriktssenteret skal forvalte og utvikle Merkur-programmet. Distriktssenteret skal bidra til at Merkur-butikkene deltar i nyskaping og utprøving rundt offentlige tjenester. I dette ligger det å utvikle nye strategier og tiltak samt videreutvikle dagens virkemidler for å ruste butikkene for fremtiden, og bidra til utvikling av nasjonale rammeverk som påvirker mulighetene for å ta i bruk ny teknologi. Gjennom Distriktssenterets kompetansetilbud i Merkur-programmet skal butikkene få et bedre driftsgrunnlag, modernisering og økt lønnsomhet.

Styringsparametre:

4. Omsetningsutvikling – Analyse og vurdering
5. Overlevelsesrate – Analyse og vurdering

4. Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer 2025

4.1.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.

Distriktssenteret skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Distriktssenteret skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

Distriktssenteret skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

4.1.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Distriktssenteret skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2025 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2025. Virksomheten skal også omtale utviklingen i 2025 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2024.

4.1.3 Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Distriktssenteret skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Distriktssenteret skal i årsrapporten for 2025 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Etaten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Dersom utgifter til kjøp av konsulent tjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulent tjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

5. Budsjettildelinger

5.1 Budsjetttrammer 2025

I tråd med Stortingets vedtak tildeles Distriktssenteret følgende utgifter i 2025:

Utgifter

Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling

		[i 1000 kr]
Post	Betegnelse	Budsjett 2025
01	Driftsutgifter	38 045
73	Merkur, kan overføres	79 573
	Sum kap. 0554	117 618

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke alle driftsoppgaver, herunder forvaltning av Merkur-programmet.

Post 73 Merkur

Bevilgningen skal dekke tilskuddene innenfor Merkur-programmet.

Tilskuddsmidler det ikke er gitt tilsagn på, og midler hvor tilsagnet har falt bort, vil ikke bli overført mer enn maksimalt to år, dvs. budsjettåret pluss to år, jf. stikkordet «kan overføres». Midler som blir tilbakebetalt fra tilskuddsmottaker til Distriktssenteret, skal inntektsføres på kap. 5309, post 29 Ymse, når perioden disse midlene kan overføres har gått ut. Disse midlene kan ikke brukes på nytt i ordningene.

6. Fullmakter

Departementet delegerer budsjettmessige fullmakter til Distriktssenteret for budsjettåret 2025 som omtalt nedenfor.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene Distriktssenteret har fått delegert i den oppdaterte hovedinstruksen av 1. januar 2025, jf vedlegg.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgning under kap. 554, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3554, post 01 Diverse inntekter, jf. romertallsvedtak II Merinntektsfullmakter i Prop. 1 S for Kommunal- og distriktsdepartementet, jf. Innst. 16 S (2024–2025) vedtatt 17.12.2024.

6.2 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3.

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 554, post 01 på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Fullmakten gis for overskridelser på kap. 554 og post 01 til investeringsformål mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.6.

7. Rapportering og resultatoppfølging

Tidspunkter for etatsstyringsmøter og rapporteringer i 2025 framgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Styringsdialog og rapportering gjennom året

I virksomhets- og økonomiinstruks pkt. 3.2.4 er det stilt krav til oversendelse av halvårsrapport. Rapportene skal inneholde status for det faglige arbeidet, og for den økonomiske situasjonen i virksomheten. Vi ber Distriktssenteret om å sende rapportene til departementet i forkant av begge styringsmøtene.

Halvårsrapportene skal inneholde disse punktene:

- Aktivitetsrapportering og en vurdering av hvordan aktivitetene bidrar til å oppnå de målene som er satt for de ulike arbeidsområdene.
- Budsjett- og regnskapsstatus, (status per 31. april / 31. august) med prognose ut året.
- En oversikt over utredninger som Distriktssenteret har ansvaret for, og der eventuelle saker av politisk interesse er markert.
- Dersom Distriktssenteret planlegger vesentlige endringer i virksomheten, eller tar i bruk nye IKT-system, skal dette framgå.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Distriktssenteret skal sende årsrapporten for 2025 til departementet innen 15. mars 2026, med kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal tilfredsstillere kravene i hovedinstruksen for Distriktssenteret. Rapporten skal inneholde rapportering om måloppnåelse- og styringsparametere og oppdrag omtalt i dette tildelingsbrevet, jf. pkt. 3 Mål for 2025 og pkt. 4 Andre forutsetninger og krav.

Distriktssenteret skal sende en korrekt, dekkende og komplett årsrapport til departementet. Årsrapporten skal ikke endres etter at den er sendt til departementet, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

8. Budsjettmessige forutsetninger

Distriktssenteret har ansvar for å planlegge virksomheten i 2025 slik at dere kan nå målene innenfor bevilgningene som stilles til disposisjon i dette brevet, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.

Distriktssenteret kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Distriktssenteret har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Distriktssenteret rapporterer umiddelbart om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene.

Med hilsen

Kristin Marie Felde (e.f.)
ekspedisjonssjef

Knut Ove Nordås
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:
Styringskalender for Distriktssenteret for 2025
Oppdatert hovedinstruks

Kopi til:

[Riksrevisjonen](#)

[Postboks 6835 St. Olavs
plass](#)

[0130](#)

[OSLO](#)

Styringskalender for Distriktssenteret for 2025

<i>Måned</i>	<i>Rapportering/møte</i>	<i>Tidspunkt</i>
<i>Januar</i>	Rapportering til statsregnskapet	15.1.25
<i>Februar</i>	Innspill til RNB 2025	23.2.25
	Årsrapport for 2024	15.3.25
<i>April</i>	Rapportering til styringsmøtet	22.4.25
	Framlegging av risikoanalyse	22.4.25
	Styringsmøte	30.4.25
<i>Mai</i>	Innspill til rammefordeling 2025	8.5.25
	Budsjett- og regnskapsstatus per 30.4 med prognose ut året	20.5.25
	Innspill til Prop. 1 S (2025-2026)	23.5.25
<i>September</i>	Budsjett- og regnskapsstatus per. 31.8 med prognose ut året	18.9.25
	Innspill til nysalderingen 2025	23.9.25
<i>Oktober</i>	Rapportering til styringsmøtet	20.10.25
	Styringsmøte	29.10.24
<i>November</i>	Innspill til nye satsinger 2027	20.11.25
	Innspill til innsparingstiltak 2027	20.11.25
<i>Desember</i>	Innspill til konsekvensjustering (for 2027)	2.12.25